KLIMAATCOMMITMENT
FINANCIËLE SECTOR

Ministerie van Financiën
T.a.v. de minister van Financiën de heer mr. W.B. Hoekstra

Amsterdam, 13 oktober 2021

Onderwerp: **Voortgang Commissie Financiële Sector Klimaatcommitment**

Geachte heer Hoekstra,

In 2019 tekenden 54 financiële instellingen en hun brancheverenigingen het Klimaatcommitment van de Nederlandse financiële sector. Banken, verzekeraars, pensioenfondsen en vermogensbeheerders spraken af hoe zij bijdragen aan het Parijsakkoord én het Nederlandse Klimaatakkoord. Bijgevoegd treft u de eerste voortgangsrapportage opgesteld door KPMG, gebaseerd op het raamwerk dat u vorig jaar van ons ontving. De rapportage vindt u bij deze brief. In deze brief geven we u graag een toelichting op de eerste voortgangsrapportage en een aantal praktijkvoorbeelden.

1. Focus eerste voortgangsrapportage: meten CO_2-gehalte

Het Klimaatcommitment is onderdeel van het Nederlandse Klimaatakkoord. Hierin hebben we als financiële sector de volgende afspraken gemaakt:

1. De betrokken partijen nemen deel aan de financiering van de energietransitie en aanvaarden hiertoe een inspanningsverplichting binnen de kaders van wet- en regelgeving en de risico-rendementsdoelstellingen.
2. **De partijen ondernemen actie om van hun relevante financieringen en beleggingen het CO_2-gehalte te meten. Vanaf het boekjaar 2020 rapporteren zij daarover publiekelijk.**
3. **Uiterlijk in 2022 maken de partijen hun actieplannen inclusief reductiedoelstellingen voor 2030 bekend. De partijen zullen toelichten welke acties zij nemen om bij te dragen aan het akkoord van Parijs.**
4. Dit commitment maakt integraal onderdeel uit van het Klimaatakkoord. Partijen organiseren een jaarlijks overleg met alle betrokkenen over de voortgang van de uitvoering van de afspraken.

De eerste voortgangsrapportage gaat over de tweede en derde afspraak. Met een focus op de tweede afspraak, waarbij het meten van het CO_2-gehalte een belangrijke basis vormt voor de derde afspraak. Want om een actieplan te schrijven en reductiedoelstellingen te bepalen, moet een instelling weten welke impact haar activiteiten op het klimaat hebben.

KLIMAATCOMMITMENT
FINANCIËLE SECTOR

2. Bevindingen eerste voortgangsrapportage

2.1 CO_2-gehalte in kaart gebracht, deel actieplannen gemaakt

89% van de ondertekenaars hebben het CO_2-gehalte van hun relevante financieringen en beleggingen dit jaar in kaart gebracht. Ondertekenaars die dit nog niet hebben gedaan, zetten zich aankomend jaar extra in om snelheid te maken. Zij krijgen hierbij ondersteuning van andere ondertekenaars en brancheverenigingen.

Praktijkvoorbeeld ING door Floske Kusse, Stakeholder Engagement Lead
"ING heeft zich gecommitteerd aan het in lijn brengen van de leningenportfolio met 'net zero' CO_2e-emissies in 2050. Ook is ING aangesloten bij de *Net-Zero Banking Alliance*, een internationale alliantie van nu 60 banken uit 29 landen, die gezamenlijk 25% van wereldwijde banking assets vertegenwoordigen ($ 39 triljoen).

Concrete doelen stellen om effectief te kunnen sturen begint met het meten van de klimaatimpact, op portfolioniveau en op sectorniveau. Op *portfolioniveau* om een algehele indruk te krijgen van waar de klimaatimpact van de portfolio het grootst is. En op *sectorniveau* om zo precies mogelijk te weten in hoeverre die nu in lijn is met de wereldwijde klimaatdoelen. Zo gebruiken wij voor de energiesector het net-zero 2050-scenario van het *Internationale Energie Agentschap*. Deze inzichten kunnen we vervolgens gebruiken om doelstellingen per sector te bepalen en gerichte actieplannen op te stellen.

Heldere rapportage over de voortgang maakt de cyclus compleet. Zie bijvoorbeeld het *ING 2021 Climate Report*. Oftewel: meten is weten waar je staat en waar je heen moet, en geeft de inzichten die nodig zijn voor robuuste doelstellingen en effectieve sturing."

Daarnaast heeft 51% van de ondertekenaars al actieplannen opgesteld. In 2022 volgen, zoals in het Klimaatcommitment is afgesproken, de andere ondertekenaars.

Praktijkvoorbeeld Robeco door Lucian Peppelenbos, Klimaatstrateeg
"Als ondertekenaar van het Klimaatcommitment zijn Robeco's ambities verder versneld toen wij in december 2020 met dertig andere vermogensbeheerders het *Net Zero Asset Manager Initiative* begonnen. Inmiddels heeft dit initiatief 128 leden wereldwijd, met een totaal beheerd vermogen van $ 43 triljoen. Ons commitment is dat Robeco uiterlijk in 2050 klimaatneutraal is voor 100% van de beleggingen en dat we vóór de klimaattop in Glasgow dit jaar een actieplan daarvoor uitbrengen. In de komende weken kondigt Robeco dit actieplan dus aan, met concrete doelen voor 2025 en 2030.

Het centrale dilemma in de transitie naar een klimaatneutrale economie is dat het juist de koolstofintensieve industrietakken zijn die kapitaal nodig hebben om de transitie te realiseren. Dit betekent dat geijkte instrumenten zoals uitsluitingen en het reduceren van het koolstofgehalte van beleggingen een beperkte bijdrage kunnen leveren. Het is van essentieel belang dat vermogensbeheerders daarnaast betere 'forward-looking data' kunnen gebruiken over het transitievermogen van de bedrijven en landen waarin wij beleggen. De overheid kan daaraan bijdragen met een helder langetermijnbeleid en toegespitste rapportagekaders voor het bedrijfsleven."

KLIMAATCOMMITMENT
FINANCIËLE SECTOR

2.2 Uitdagingen

Deze eerste voortgangsrapportage laat ook zien dat er uitdagingen zijn. Zoals de vergelijkbaarheid van meetmethoden en een eenduidige definitie van 'relevante financieringen en beleggingen'. Hier gaat de sector mee aan de slag, net als met de (door)ontwikkeling van de actieplannen.

Vergelijkbaarheid meetmethoden
De vergelijkbaarheid tussen instellingen is nog beperkt, onder andere doordat instellingen verschillende data en meetmethoden gebruiken voor het CO_2-gehalte van relevante financieringen en beleggingen. Gemeenschappelijke standaarden en meetmethoden maken het mogelijk om resultaten van instellingen te vergelijken. In nationaal en internationaal verband werken instellingen samen om deze te ontwikkelen. Goede voorbeelden worden onderling gedeeld om transparantie over het CO_2-gehalte van instellingen te bevorderen.

Eenduidige definitie van 'relevante financieringen en beleggingen'
Op basis van het Klimaatcommitment brengen financiële instellingen voor hun relevante financieringen en beleggingen het CO_2-gehalte in kaart, echter instellingen beschouwen verschillende delen van hun activiteiten als 'relevant'. De komende jaren werken instellingen toe naar een zo volledig mogelijk beeld van het CO_2-gehalte van relevante onderdelen en werken zij samen met hun brancheverenigingen op korte termijn aan een gemeenschappelijke visie op 'relevante financieringen en beleggingen'.

Praktijkvoorbeeld APG door Erik Jan Stork, Fiduciair Manager Verantwoord Beleggen
Namens haar klanten (ABP, bpfBOUW en SPW) stuurt APG sinds 2015 op het verlagen van de CO_2-voetafdruk in aandelen. De voetafdruk van aandelen is daardoor al met 40% gedaald. Sinds dit jaar berekenen we ook de voetafdruk voor bedrijfsobligaties, vastgoed en *private equity*. Daarmee wordt van ruim 50% van het belegd vermogen de CO_2-voetafdruk berekend. We hanteren in de pensioensector een gezamenlijk standaard om de CO_2-voetafdruk te berekenen (PCAF-standaard). Deze standaard is opgesteld door Nederlandse financiële instellingen en is inmiddels uitgegroeid tot een wereldstandaard. Wel blijven er nog veel uitdagingen over. De bestaande standaarden houden bijvoorbeeld nog geen rekening met 'groene obligaties' en voor staatsobligaties bestaat nog geen breed geaccepteerde standaard om de CO_2-voetafdruk te bepalen. De oplossing voor dit soort uitdagingen is (inter)nationale samenwerking.

ABP heeft een 'net-zero'-ambitie voor 2050 en zal volgend jaar haar klimaatdoel voor 2030 publiceren. ABP is ook al begonnen met de afbouw van beleggingen in kolen- en teerzandbedrijven. Ook de andere pensioenfondsen hebben al actieplannen en vullen deze volgend jaar aan met een klimaatdoel voor 2030. Nederlandse pensioenfondsen dragen volop bij aan de financiering van de Nederlandse energietransitie door bijvoorbeeld speciale fondsen op te zetten, zoals het *ABP Nederlands Energietransitiefonds* (ANET), het *PGGM Infrastructure Fund* (PFZW) en de *Innovation Industries & SUSI Renewable Energy Fondsen* (PME en PMT) en door directe investeringen in de verduurzaming van vastgoedportefeuilles, zoals bpfBouw doet.

KLIMAATCOMMITMENT
FINANCIËLE SECTOR

Actieplannen
Volgend jaar publiceren alle ondertekenaars hun eigen individuele actieplannen voor 2030, inclusief reductiedoelstellingen. Denk hierbij aan de financiering van energiebesparende projecten, engagementtrajecten met klanten en/of het afstoten van investeringen in bedrijven en deelnemingen die onvoldoende doen om de doelen van Parijs te halen. Een groot deel van dit soort projecten wordt op dit moment al uitgevoerd. Ondertussen werken we aan een gezamenlijke visie over waar een actieplan aan moet voldoen en leren we van de goede voorbeelden die al bestaan.

Praktijkvoorbeeld a.s.r. door Jack Julicher, Directievoorzitter a.s.r. vermogensbeheer
"Het Parijsakkoord was een keerpunt. Dat heeft de basis gelegd voor langetermijndoelen onder TCFD-governance, zoals het meten van de koolstofvoetafdruk van de beleggingsportefeuille in 2021 en reductiedoelstellingen in 2030. Het klimaatthema is doorgevoerd in de volledige waardeketen van het beleggingsproces. Zo zijn uitsluitingen toegevoegd voor de meest koolstofintensieve activiteiten en vervuilende landen. De criteria worden steeds verder aangescherpt, zodat fossiele grondstoffen uiteindelijk volledig zijn uitgefaseerd. Bedrijven die achterblijven zullen we desinvesteren, tenzij we mogelijkheden zien om via een engagementtraject de onderneming op de juiste transitiekoers te krijgen.

Een goed voorbeeld is het engagementtraject met chemieconcern BASF, dat we samen met andere investeerders hebben uitgevoerd. Deze dialoog is succesvol afgerond, BASF heeft haar doelstellingen aangescherpt om de CO_2-uitstoot significant te verlagen in 2030 en CO_2-neutraliteit te bereiken in 2050. Het bedrijf is al gestart met extra investeringen. Voor positieve, *real world impact* investeren we in ondernemingen die goed zijn gepositioneerd en/of de juiste stappen zetten in de energietransitie. Deze bedrijven scoren bovengemiddeld voor energietransitie en *carbon management*, zogenoemde ESG-integratie. Ook zijn onze impactinvesteringen inzake klimaat in de afgelopen drie jaar verzesvoudigd, zoals het co-financieren van windparken, *green bonds*, *venture capital* voor energie-efficiëntie of de verduurzamingshypotheek. Ook is a.s.r. sinds 2018 pionier in de integratie van klimaatscenario's in de financieel-economische modellen voor optimalisatie van het strategisch beleggingsbeleid."

3. Samen werken aan een duurzame transitie

Om de bijdrage van de financiële sector aan de duurzame transitie optimaal te benutten, vragen we de overheid met prioriteit de juiste randvoorwaarden te creëren:

- Heldere wet- en regelgeving om onzekerheden en risico's te verlagen die bij de financiering van duurzaamheidsinitiatieven kunnen ontstaan door onduidelijkheid over de toekomstige ontwikkelingen, waaronder rendementsverwachtingen, zodat financiële instellingen verstandige investeringsbeslissingen kunnen nemen.
- Stimuleer betere beschikbaarheid en hogere kwaliteit van (bedrijfs)data over duurzaamheid. Deze zijn cruciaal voor beleggers en financiers om de juiste keuzes te maken en hun portefeuille te verduurzamen.

KLIMAATCOMMITMENT
FINANCIËLE SECTOR

- Versimpel de rapportageplicht van het mkb, waardoor de data makkelijker in de systemen van de financiële instellingen kunnen komen. Op die manier is er meer informatie voorhanden en kunnen financiële instellingen duidelijker en sneller bijdragen aan duurzame initiatieven.
- Bepaal een duidelijke strategie voor de financiering van de energietransitie. De financiële sector zou graag meer publiek-private financieringen zien, waar de sector en de overheid als partners samen meer impact kunnen maken. Bijvoorbeeld door garanties te bieden of gezamenlijke innovatie te financieren.
- Bredere beprijzing van broeikasgasemissies, volgens het EU-pakket *Fit for 55*, zodat hierop beter gestuurd kan worden door onder andere financiële instellingen.

De financiële sector blijft zich inzetten om van de duurzame transitie een succes te maken en hoopt hierin constructief samen te kunnen werken met het aankomende kabinet. Heeft u vragen over deze brief of de eerste voortgangsrapportage, dan beantwoorden wij die graag.

Namens de Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS), de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars,

Hoogachtend,

Voorzitter Commissie Financiële Sector Klimaatcommitment

Bijlagen: (A) Ondertekenaars Klimaatcommitment Financiële Sector
(B) Eerste voortgangsrapportage Klimaatcommitment van de financiële sector

KLIMAATCOMMITMENT
FINANCIËLE SECTOR

Bijlage A – Ondertekenaars Klimaatcommitment Financiële Sector

--- A ---
- ABN AMRO
- ABP
- Achmea B.V.
- Achmea Investment Management
- Actiam
- Aegon Asset Management Nederland
- Aegon Nederland N.V.
- Allianz Nederland Groep N.V.
- Anker Insurance Company
- Anthos Fund and Asset Management
- APG
- ASN Bank
- ASN Beleggingsinstellingen Beheer
- ASR Nederland N.V.
- Athora Netherlands N.V.

--- B ---
- Blackrock (Netherlands) B.V.
- BNG Bank
- BNP Paribas Asset Management Nederland

--- C ---
- CBRE Global Investors
- Coöperatie Klaverblad Verzekeringen U.A.
- Coöperatie Univé U.A.

--- D ---
- De Goudse N.V.
- De Vereende N.V.

--- F ---
- FMO

--- I ---
- ING
- InsingerGilissen
- IQEQ

--- M ---
- MN
- MS Amlin Insurance SE Dutch Branch

--- N ---
- NIBC Bank
- NN Group N.V.
- NWB Bank

--- O ---
- O.W.M. MediRisk B.A.

--- P ---
- Pensioenfonds Horeca en Catering
- Pensioenfonds Metaal en Techniek
- Pensioenfonds PGB
- Pensioenfonds voor de Bouwnijverheid
- Pensioenfonds voor de Woningcorporaties
- Pensioenfonds voor de Zoetwarenindustrie
- Pensioenfonds voor het Bakkersbedrijf
- Pensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings-en Glaszetbedrijf
- Pensioenfonds Werk en (re)Integratie
- Pensioenfonds Zorg en Welzijn
- PME Pensioenfonds

--- R ---
- Rabobank
- Robeco

--- S ---
- Scildon N.V.

--- T ---
- Triodos Bank

--- U ---
- UBP Asset Management
- Unilever APF
- Van Lanschot Kempen
- Volksbank
- VvAA Schadeverzekeringen N.V.

--- Koepelorganisaties ---
- Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS)
- Nederlandse Vereniging van Banken (NVB)
- Pensioenfederatie
- Verbond van Verzekeraars